

การจัดการความรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการ¹

ปิยะพร ตันณีกุล² และ อภิวิชญ์ ภัทรกุล³

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงรูปแบบอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการรวมถึงผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวที่โดยรอบสถานบริการ ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมรวมถึงค้นหาเทคนิคที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการในเขตพื้นที่กองบัญชาการตำรวจนครบาลโดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยแบบการจัดการความรู้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้กระทำผิดส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัย 20 - 25 ปี และช่วงเวลาที่เกิดการกระทำความผิดมากที่สุด คือ เวลาประมาณ 01.00 – 02.00 นาฬิกา ในวันหยุดสุดสัปดาห์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ และมักเกิดกับร้านประเภทนั่งดื่ม ผับ เชน ส่วนใหญ่เป็นเรื่องการทะเลาะวิวาท ลักทรัพย์ และยาเสพติด ส่วนการค้าประเวณีและการพนันมีน้อยมาก รูปแบบของอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการซึ่งเกิดจากผู้ให้บริการ ได้แก่ การทะเลาะวิวาท การลักทรัพย์ในและนอกสถานบริการ ยาเสพติด ความผิดทางเพศ ส่วนรูปแบบของอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการซึ่งส่งผลกระทบต่อชุมชน ได้แก่ การข่มขืนในขณะมีเมามา ส่งเสียงดังรำคาญและการสร้างปัญหาจราจร

ด้านปัญหาและอุปสรรค พบว่ามีปัญหาเรื่อง คำนิยามของ "สถานบริการ" ไม่ชัดเจน บทลงโทษที่เบาเกินไป การบังคับใช้กฎหมายที่ยังขาดประสิทธิภาพ การใช้อิทธิพล การบังคับใช้กฎหมายอย่างไม่เท่าเทียมกันของเจ้าหน้าที่ การบริหารจัดการภายในงบประมาณและกำลังพลที่จำกัด และปัญหาการจัดเขตโซนนิ่ง

เทคนิคและแนวทางที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการ ได้แก่ การสุ่มตรวจ ล่อซื้อ จู่โจม ตั้งด่าน สังเกต ขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการ พนักงาน และผู้ให้บริการในการช่วยกันปฏิบัติตามกฎหมาย ควบคุมสอดส่อง รวมไปถึงการขอความร่วมมือจากองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและคนในชุมชน

¹ บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์มนะนุชยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม อีเมล piyaporn7230@gmail.com

³ พ.ต.อ. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข้อเสนอแนะ แก่ไขพระราชบัญญัติสถานบริการฯ ที่ใช้อยู่ปัจจุบัน โดยเฉพาะ คำนียามและบทลงโทษ จัดโซนนิ่งให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป จัดระเบียบการขนส่งที่มีประสิทธิภาพ จัดโครงการสถานบริการสีขาว มีวิธีการตรวจสอบข้อมูลที่รวดเร็ว เพิ่มกำลังพลและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ควบคู่กับการส่งเสริมการพัฒนาตนเองของเจ้าหน้าที่ ตำรวจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี จัดอบรมให้ความรู้ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ สถานบริการแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ เข้มงวดตรวจสอบเกี่ยวกับการจัดโปรโมชั่นต่าง ๆ ของ สถานบริการ วางมาตรฐานร่วมกันให้กับพนักงานของสถานบริการเกี่ยวกับลักษณะ ผู้มาใช้บริการ ฝึกฝนพนักงานของสถานบริการด้านการป้องกันภัยในด้านต่าง ๆ ไม่จำกัดว่า จะต้องเป็นผู้มีหน้าที่รักษาความปลอดภัยเท่านั้น

คำสำคัญ: 1. การจัดการความรู้ 2. ป้องกันและปราบปราม 3. สถานบริการ

Knowledge Management of the Prevention and Suppression of Crimes Relating to Entertainment Spots

Piyaporn Tunneekul⁴ and Apiwit Pattarakul⁵

Abstract

The purpose of this research is to study the patterns of crimes relating to the entertainment spots, including the impact on its surrounding places, the problems and obstacles in the prevention and suppression of crimes and to search for the technics leading to the success on prevention and suppression of crimes relating to entertainment spots in the area of Metropolitan Police Bureau. This research is the qualitative research. According to this research, it is found that most offenders are around 20-25 years old, mostly committed on holidays and mostly occur at bistros, bars and discotheques during 01.00–02.00 a.m. The patterns of crimes are quarrels, thefts and narcotics. There are few offences on prostitution and gambling. The patterns of crimes relating to the entertainment spots, caused by customers, are, namely, quarrels, thefts in and out of entertainment spots, narcotics and sexual offence. The patterns of crimes relating to entertainment spots which affect the community are, namely, drunk driving, noise nuisance and traffic problem.

The problems and obstacles are the unclear definition of “entertainment spots”, the too light penalty, the inefficient law enforcement, the influence of the magnates, the unequal law enforcement, the management under limited budget and man power, and the failure of zoning for entertainment spots.

The technics and guideline leading to the success on prevention and suppression of crimes relating to entertainment spots are, namely, the random inspection, the enticement of purchase, the attack, the checkpoint setting up, the request for the co-operation of entrepreneurs and customers in legal compliance, control and inspection, including the co-operation of the relevant organizations and people in communities.

It is recommended that the existing Entertainment Place Act is amended, especially on the definition and penalty. There should also be the appropriate zoning,

⁴ Assistant Professor, Ph.D. at Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Pathom Rajabhat University, Nakhon Pathom, Thailand. E-mail Address: piyaporn7230@gmail.com

⁵ Police Colonel, Economic Crime Suppression Division, Royal Thai Police, Thailand

the efficient transportation management, the arrangement of white entertainment spots project, the increment of necessary man power, the training on legal knowledge relating to entertainment spots for officers. In addition, there should be the strict inspection of various promotions offered by entertainment spots, the mutual standardization on the customers' characteristics set up for the employees of entertainment spots and the training on the prevention of dangers for all employees but not limited to the security officers.

Keyword: 1. Knowledge management. 2.Prevention and suppression.
3. Entertainment spots.

บทนำ

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เมืองขนาดใหญ่ที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นและมีความเจริญทางเศรษฐกิจ จะพบว่ามีธุรกิจประเภทหนึ่งที่เจริญเติบโตตามมา คือ ธุรกิจเกี่ยวกับสถานบริการยามค่ำคืน ซึ่งถือว่าเป็นการสร้างบทบาทของการใช้พื้นที่ในรูปแบบใหม่ เช่น ผับ บาร์ คาราโอเกะ อาบอบนวด ร้านอาหารที่มีดนตรีและชายแอลกอฮอล์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม แม้ธุรกิจด้านสถานบริการยามค่ำคืนจะสร้างรายได้ให้กับเมืองนั้นหรือประเทศนั้นเพิ่มขึ้นก็ตาม แต่ยังมีอีกสิ่งหนึ่งที่เติบโตตามมามีด้วย คือ อาชญากรรมที่เพิ่มสูงขึ้น

กรุงเทพมหานครจัดเป็นเมืองหลวงที่มีขนาดใหญ่ ประชากรหนาแน่น ทั้งจากประชากรที่เป็นคนกรุงเทพฯโดยกำเนิดและประชากรต่างถิ่น ศูนย์รวมทางเศรษฐกิจตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง สถานบันเทิงยามค่ำคืนเป็นทางเลือกในการพักผ่อนของคนกรุงเทพฯ นอกจากสร้างรายได้มหาศาลแล้วยังเป็นบ่อเกิดของอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ ด้วย จากสถิติอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในเขตนครบาลหรือกรุงเทพมหานคร จะพบว่าอาชญากรรมมีลักษณะที่มีความรุนแรง มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ และเพิ่มปริมาณมากขึ้นตามอัตราการเจริญเติบโตของเมือง

ในปัจจุบัน สถานบริการได้พัฒนารูปแบบการให้บริการให้มีความหลากหลายมากขึ้น มีการใช้แสงสีเสียง และบริการต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่มีมากขึ้น จึงทำให้สถานบริการเป็นที่นิยมอย่างมากต่อบุคคลในวัยทำงานและวัยรุ่นเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ด้วยความที่เป็นที่นิยมทำให้สถานบริการกลายเป็นแหล่งที่รวบรวมผู้คนที่หลากหลาย และยังเป็นแหล่งของปัญหาอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ ด้วย เช่น ปัญหายาเสพติด การทำร้ายร่างกาย การกระทำความผิดทางเพศ การพนัน การโจรกรรมลักพาตัว และอื่น ๆ อีกมากมาย นอกจากนี้ การเห็นแก่ประโยชน์ที่จะได้รับโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ยังเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการกระทำผิดของสถานบริการ เช่น การเปิดเกินเวลา การอนุญาตให้เด็กและเยาวชนที่อายุต่ำกว่า 20 ปี เข้าไปใช้บริการ เป็นต้น สถานบริการจึงเปรียบเสมือนบ่อเกิดของการล่อลวงละเมิดกฎหมายและอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ นอกจากนี้สถานบริการบางแห่งยังมีผู้มีอิทธิพลเข้ามาเกี่ยวข้องโดยการใช้อำนาจของตนเองเหนือกฎหมาย สั่งการ หรืออยู่เบื้องหลังการกระทำที่ผิดกฎหมายต่าง ๆ อันนำมาซึ่งความเสียหายต่อสังคมไทย การบังคับใช้กฎหมายจึงเป็นสิ่งที่สามารถควบคุมปัญหาในสถานบริการให้อยู่ในระดับที่ควบคุมได้ นอกจากนี้ยังประสบปัญหาด้านการจัดโซนนิ่งสถานบริการ ปัญหาสถานบริการมักหาวิธีการในการหลบเลี่ยงกฎหมาย และทำผิดกฎหมายเสียเอง รวมไปถึงปัญหาด้านพระราชบัญญัติสถานบริการอีกด้วย

การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ที่เกี่ยวข้องกัสถานบริการในเขตกรุงเทพมหานครอยู่ในความรับผิดชอบของกองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ที่มีสถานบริการตั้งอยู่มาก เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่นั้น ๆ ต้องมีความชำนาญและความรู้ในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอันเกี่ยวเนื่องกับ

สถานบริการ แต่เนื่องจากผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกองบัญชาการตำรวจนครบาล มีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายบ่อย ทำให้เจ้าหน้าที่ที่มาจากห้องที่อื่นซึ่งขาดประสบการณ์ ขาดองค์ความรู้และเทคนิคต่าง ๆ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการ ดังนั้น จึงต้องมีการศึกษาแนวทาง เทคนิคต่าง ๆ ในการจัดการ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการเพื่อนำไปถ่ายทอดให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ที่ยกย้ายมาประจำการในห้องที่ที่มีสถานบริการจำนวนมากและเป็นแนวทางในการจัดการความรู้ (KM) ของกองบัญชาการตำรวจนครบาลในเรื่องการจัดการการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงรูปแบบอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการรวมถึงผลกระทบต่อนพื้นที่โดยรอบสถานบริการ
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการในเขตพื้นที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล
3. เพื่อค้นหาเทคนิคและแนวทางที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการในเขตพื้นที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล

แนวคิดทฤษฎี

ความเป็นมาของสถานบริการ

สถานบริการในประเทศไทย เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในช่วงที่สหรัฐเข้ามาในประเทศไทย เพื่อทำสงครามกับเวียดนาม ในช่วงปี พ.ศ. 2506 โดยมีลักษณะเป็นไนท์คลับเพื่อไปฟังเพลงและเต้นลีลาศโดยมีคู่เต้นที่เรียกว่า “พาร์ตเนอร์” เป็นคู่เต้นรำด้วย แต่มักมีการทะเลาะวิวาทเป็นประจำระหว่างนักเที่ยวชาวไทยและทหารอเมริกัน ทำให้กรมตำรวจทำการยกย่องพระราชบัญญัติสถานบริการขึ้นในปี พ.ศ. 2506 เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและสะดวกต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ และมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป จนช่วง พ.ศ. 2540 – 2545 เป็นระยะที่สถานบันเทิงขนาดใหญ่ต้องปิดตัวลงเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ หลังจากนั้น สถานบริการเริ่มปรับตัวอีกครั้งเพื่อให้งิการดำเนินต่อไป สถานบริการในยุคนี้มักกระทำผิดพระราชบัญญัติสถานบริการในเรื่องของ “ที่ตั้ง” ที่มักตั้งใกล้สถานศึกษา วัด หรือสถานพยาบาล นอกจากนี้ยังเน้นที่กลุ่มลูกค้าที่เป็นวัยรุ่นมากขึ้น จึงทำให้มีเยาวชนอายุไม่ถึง 18 ปี เข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมาก เมื่อกลุ่มเหล่านี้เข้ามาใช้บริการ ทำให้เกิดปัญหาด้านการทะเลาะวิวาทสูงเพราะขาดการยั้งคิดประกอบกับความมีเมามาอาชีพขายบริการแบบไซดิลล์ ทำเป็นงานอดิเรกเพื่อหารายได้พิเศษไปตอบสนองวัตถุนิยม แอบแฝงการค้ายาเสพติดและอาชญากรรมประเภทอื่น ๆ ตามมา ในยุคนี้ สถานบริการขยายตัวอย่างไร้ทิศทาง ไม่เป็นไปตามกฎหมาย จึงทำให้เกิดการจัดระเบียบสังคมพร้อม ๆ

กับการจัดโชนหนึ่งสถานบริการในปี พ.ศ. 2545 และรัฐบาลได้ทำการแก้ไขพระราชบัญญัติสถานบริการอย่างจริงจังอีกครั้ง (Choksunsap, 2011, 87-101)

แนวคิดการป้องกันอาชญากรรม

จากสถานการณ์อาชญากรรม ทำให้เกิดแนวคิดการป้องกันอาชญากรรมออกเป็น 3 แนวทางคือ 1) แนวทางการแก้ไขสภาพทางสังคม ป้องกันมิให้เกิด “ตัวอาชญากร” 2) แนวทางการลงโทษหรือการป้องกันโดยการลงโทษเพื่อข่มขวัญ ยับยั้ง เน้นการลงโทษคนที่ตัดสินใจกระทำความผิดเพราะกฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้กลัวเสี่ยงที่จะกระทำผิด ดังนั้น หากจะป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรมได้ กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายจะต้องมีความรวดเร็ว รุนแรง และแน่นอน และ 3) แนวทางการใช้สิ่งป้องกันภัยหรือการป้องกันโดยการตัดช่องโอกาสในการกระทำความผิด เป็นวิธีการมิให้ผู้กระทำความผิดสามารถประกอบอาชญากรรมได้โดยง่ายหรือไม่สามารถประกอบอาชญากรรมได้ หรือทำให้คนไม่คิดประกอบอาชญากรรม (Royal Thai Police, 2007)

แนวคิดการจัดการความรู้ (knowledge management – KM)

การจัดการความรู้ (KM = Knowledge Management) คือ การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กร ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบเพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุด โดยความรู้มี 2 ประเภท คือ 1) ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน (tacit knowledge) เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์ หรือสัญชาติญาณของแต่ละบุคคล และ 2) ความรู้ที่ชัดแจ้ง (explicit knowledge) เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวม ถ่ายทอดได้ โดยผ่านวิธีต่าง ๆ (Knowledge Management, n.d.)

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยที่มุ่งเน้นการจัดการความรู้เพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่ที่มีสถานบริการในพื้นที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล ทั้งนี้โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยด้วยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (documents) ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (indepth interview) กับผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการจากสถานีตำรวจสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล 1-9 รวมไปถึงผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้พิพากษา พนักงานอัยการ เจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบังคับการปราบปราม เจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่ที่มีสถานบริการตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก เจ้าของสถานบริการ และผู้มาใช้บริการรวมจำนวน 39 คน และการจัดประชุมกลุ่มย่อย (focus group) แลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยผู้วิจัย

เข้าไปมีส่วนร่วมและลงมือทำการวิจัยด้วยตนเองเพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ นโยบาย ข้อมูลต่าง ๆ ที่กองบัญชาการตำรวจนครบาลมีอยู่ เพื่อตอบโจทย์ในเรื่องการจัดการความรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการและนำความรู้ที่ได้มาถอดบทเรียน เพื่อรวบรวมองค์ความรู้และข้อมูลมาวิเคราะห์สถานการณ์รูปแบบของอาชญากรรมอันเกี่ยวข้องกับสถานบริการ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจเทคนิคและแนวทางที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการ ในเขตพื้นที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล ซึ่งจะทำให้องค์กรเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมถอดบทเรียนและได้แนวคิดใหม่ที่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานต่อไป ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการโดยตรงในเขตพื้นที่กองบัญชาการตำรวจนครบาลที่มีสถานบริการตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก จำนวน 18 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงหรืออิงจุดมุ่งหมาย (purposeful sampling) ที่มุ่งเน้นเลือกบุคคลตัวอย่าง เฉพาะผู้ทราบรายละเอียดและยินดีถ่ายทอดข้อมูลสารสนเทศสำคัญที่ตรงตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัยเป็นสำคัญ (key informants) มากกว่าการเลือกที่อิงอยู่บนทฤษฎีความน่าจะเป็นหรือการสุ่ม (probability/random sampling)

ในการวิเคราะห์หรือตีความข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการการถอดถ้อยคำจากการจัดประชุมกลุ่มและการให้สัมภาษณ์แบบคำต่อคำ จัดบันทึกการสังเกตการณ์ และคัดลอกข้อความสำคัญจากเอกสารและบันทึกอย่างละเอียด เพื่อให้การตีความและการกำหนดประเด็นที่สำคัญได้อย่างถูกต้องเชื่อถือได้ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อกำหนดหัวข้อ/กลุ่มหัวข้อแนวคิดสำคัญ (topic/category) และแบบแผนแนวคิดสำคัญอันเป็นแก่นสาระหลัก (pattern/themes) เพื่อนำไปสู่การตอบคำถามการวิจัย และถ่ายทอดความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 - 9 กองบัญชาการตำรวจนครบาล

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ คือ การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การประชุมกลุ่มย่อย (focus group) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview)

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

จำแนกตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาถึงรูปแบบอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการรวมถึงผลกระทบต่อพื้นที่โดยรอบสถานบริการ

1. รูปแบบของอาชญากรรมที่เกิดจากสถานบริการ พบว่า สิ่งที่สถานบริการมักมีการกระทำผิดอยู่เสมอ ได้แก่

1.1 การค้าประเวณี พบว่า มีการค้าประเวณีในสถานบริการแต่ไม่เป็นที่เปิดเผย ผู้ค้าประเวณีส่วนใหญ่จะแฝงตัวมาในรูปของผู้มาใช้บริการ เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถหาหลักฐานที่จะแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำผิดจริง หากจะเอาผิดกับสถานบริการ อาจต้องนำกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องการค้ามนุษย์มาปรับใช้

1.2 การพนัน พบว่า ส่วนใหญ่จะแฝงตัวอยู่ในสถานบริการขนาดใหญ่ที่มีห้องส่วนตัวเพื่อให้บริการแก่ลูกค้า การพนันที่เป็นที่นิยม ได้แก่ บาคาร่า ส่วนการพนันบอล มักมีการกระทำผิดมากในช่วงที่มีเทศกาลการแข่งขันฟุตบอล และส่วนใหญ่จะพบการกระทำผิดในสถานบริการประเภทนั่งดื่ม เช่น ผับ

1.3 ยาเสพติด พบว่า สถานบริการแทบทุกแห่งจะมียาเสพติดเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสถานบริการที่มีการแสดงดนตรีและมีฟลอร์เต้นรำ ซึ่งมีทั้งนำมาเสพในสถานบริการและเสพมาจากที่อื่น สถานบริการระดับล่างถึงปานกลางมักตรวจพบยาบ้าหรือยาไอซ์ แต่ถ้าเป็นสถานบริการระดับสูง มักนิยมเสพโคเคนและยาไอซ์

1.4 การละเมิดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการ ได้แก่ การเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต การเปิดสถานบริการในระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาต การจำหน่ายสุราโดยไม่มีใบอนุญาตและการจำหน่ายสุราเกินเวลาที่กฎหมายกำหนดและการอนุญาตให้บุคคลอายุไม่ถึง 20 ปี เข้าไปใช้บริการ

2. รูปแบบของอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการซึ่งเกิดจากผู้ใช้บริการ มีประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 การทะเลาะวิวาทของผู้ใช้บริการ โดยลักษณะของผู้ก่อเหตุจะทำเป็นกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 5 - 10 คน ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจาก ความมีนเมา มีเหตุบาดหมางกันมาก่อนและมาพบเจอกันโดยบังเอิญในสถานบริการ การเต้นรำในพื้นที่ที่จำกัดทำให้เกิดการกระทบกระทั่งกันและสาเหตุจากการแย่งผู้หญิงคนเดียวกัน

2.2 การลักทรัพย์ พบว่า การลักทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการมี 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ การลักทรัพย์ภายในสถานบริการ และ การลักทรัพย์นอกสถานบริการ

2.3 ยาเสพติด เจ้าหน้าที่มักตรวจไม่พบตัวยาเสพติดโดยตรง แต่จะพบว่ามีการเสพยาเสพติดจากการสุ่มตรวจปัสสาวะของผู้มาใช้บริการเป็นส่วนใหญ่

2.4 ความผิดทางเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการทำอนาจาร ส่วนการค้าประเวณีในสถานบริการนั้นไม่มีการแสดงออกอย่างโจ่งแจ้ง เพราะแฝงตัวมาในรูปของลูกค้า

3. รูปแบบของอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการซึ่งส่งผลกระทบต่อชุมชน ได้แก่

3.1 การขับขี่ยานพาหนะในขณะมีเมามา (เมาแล้วขับ) พบว่า หากมีการตั้งด่านช่วงเวลาประมาณ 02.00 นาฬิกา เป็นต้นไป มักจะพบกรณีเมาแล้วขับ เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์

3.2 สงสัยดังรำคาญ พบว่า กรณีสงสัยดังรำคาญเกิดขึ้นได้ 2 กรณี คือ เป็นเสียงที่ดังมาจากตัวสถานบริการเอง และเสียงจากผู้มาใช้บริการ

3.3 ปัญหาเรื่องการจราจร ผู้ใช้รถใช้ถนนและผู้ที่มีที่พักในละแวกใกล้เคียงได้รับความเดือดร้อนจากการจราจรที่คับคั่งในเวลาที่สถานบริการเลิกทำการ

ส่วนประเด็นที่มีผลกระทบทางจิตใจของคนในชุมชน คือ สถานบริการตั้งอยู่ใกล้สถานศึกษามากเกินไป ทำให้เกิดการยั่วยุเยาวชนให้หลงผิดได้

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการในเขตพื้นที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล
พบว่า มีปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาด้านกฎหมาย ได้แก่

1.1 คำนิยามของคำว่า “สถานบริการ” ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 มาตรา 3 ยังไม่ครอบคลุมไปถึงร้านค้าที่มีลักษณะแอบแฝง เช่น ร้านข้าวต้มโตรุ่ง เกสต์เฮาส์ ลานเบียร์ หรือร้านอาหารที่มีการเปิดเพลงให้ลูกค้าฟังในระหว่างรับประทานอาหาร เป็นต้น ทำให้ร้านค้าประเภทนี้ไม่ถูกจัดอยู่ในประเภทของสถานบริการ ไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ฯ เช่น สามารถเปิดเกินเวลาที่กฎหมายกำหนดได้ บุคคลอายุต่ำกว่า 20 ปี สามารถเข้าไปใช้บริการได้ เป็นต้น เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงไม่สามารถดำเนินการอื่นใดได้นอกจากนำบทกฎหมายในเรื่องการจำหน่ายสุราเกินเวลาที่กฎหมายกำหนดหรือจำหน่ายสุราโดยไม่มีใบอนุญาตมาบังคับใช้กับร้านประเภทนี้เท่านั้น

1.2 บทลงโทษตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 ที่ใช้อยู่ยังไม่สามารถทำให้ผู้ประกอบการที่กระทำความผิดกฎหมายเกิดความเกรงกลัว เนื่องจากโทษเบาเกินไปเมื่อเทียบกับผลประโยชน์ที่จะได้รับ แต่หากมีความจำเป็นต้องเพิ่มโทษให้สูงขึ้น ควรบัญญัติกฎหมายเพิ่มโทษสูงขึ้นโดยคำนึงถึงลักษณะการเกิดขึ้นของคดี โดยเน้นไปที่การกระทำผิดที่แม้จะไม่ใช่ความชั่วร้ายในตัวเอง (mala prohibita) แต่สามารถนำไปสู่การกระทำผิดที่ชั่วร้าย ผิดศีลธรรม (mala in se) ได้ เช่น เจ้าของสถานบริการที่รู้เห็นหรือเป็นผู้กระทำความผิดเองด้านการค้าประเวณีที่นำไปสู่การค้ามนุษย์ การจำหน่ายยาเสพติด การให้เยาวชนเข้าไปใช้บริการ เป็นต้น ส่วนการละเมิดกฎหมาย เรื่องระยะเวลาในการเปิดปิดสถานบริการ หรือการเปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับ

อนุญาตนั้น ยังไม่มีความจำเป็นต้องเพิ่มโทษให้สูงขึ้น นอกจากนี้ ควรมีการปรับปรุงเรื่องของค่าปรับตามสภาวะเงินเฟ้อ โดยการกำหนดโทษปรับให้ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาตามความหนัก - เบาของการกระทำความผิดประกอบกับรายได้ที่ผู้ประกอบการได้รับ และขนาดพื้นที่ของสถานบริการ

1.3 กฎหมายเกี่ยวกับการจำหน่ายสุรา การจำหน่ายสุราเกินเวลา ผู้ประกอบการมักอาศัยช่องว่างของกฎหมายในการหลีกเลี่ยงกฎหมาย โดยอัตราโทษในการจำหน่ายสุราเกินเวลาในกรณีที่มีใบอนุญาตมีอัตราโทษแตกต่างจากการจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตสูงมาก ซึ่งการจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตแม้จะจำหน่ายเกินเวลาหรือไม่จะมีโทษเพียงแค่เปรียบเทียบปรับ สถานบริการส่วนใหญ่จึงใช้วิธีการไม่ขอใบอนุญาต เพราะอัตราโทษต่ำกว่า

2. ปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมาย ได้แก่

2.1 เวลาในการเปิด-ปิดสถานบริการ ส่วนใหญ่จะพบการกระทำความผิดที่อยู่นอกเขตโซนนิ่ง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าระยะเวลาที่กำหนดในพระราชบัญญัติสถานบริการฯ ปัจจุบันดีอยู่แล้ว เพียงแต่อาจจะต้องกันพื้นที่พิเศษบางแห่งให้กำหนดเวลาเปิด - ปิดที่แตกต่างไปจากพื้นที่อื่น เช่น พื้นที่ที่ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ ควรขยายเวลาออกไปอีกเล็กน้อยแต่ไม่ควรเกิน 03.00 นาฬิกา เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะการเที่ยวของผู้ใช้บริการชาวต่างชาติ เป็นต้น รวมถึงปัญหาการบังคับใช้กฎหมายอย่างไม่เท่าเทียมกันของเจ้าหน้าที่ในเรื่องความเข้มงวดกวดขันเรื่องเวลาในการเปิด - ปิด สถานบริการ

2.2 การอนุญาตให้บุคคลอายุต่ำกว่า 20 ปีเข้าใช้บริการ เป็นปัญหาที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาเมื่อเหตุเกิดแล้ว เพราะเจ้าของสถานบริการขาดจิตสำนึก

2.3 การออกสุ่มตรวจปัสสาวะและการตรวจอาวุธ ผู้ประกอบการในท้องที่มักทราบล่วงหน้าว่าจะมีการเข้าสุ่มตรวจจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการออกตรวจของพื้นที่นั้น ทำให้มีการจัดการทุกอย่างให้เรียบร้อยและถูกกฎหมายในวันที่จะถูกตรวจ เมื่อเจ้าหน้าที่ในพื้นที่เข้าตรวจจึงไม่ค่อยพบสิ่งผิดปกติ เว้นแต่จะเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจจากนอกพื้นที่ เป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ที่ปฏิบัติงานอย่างจริงจังถูกตำหนิว่าหละหลวม และหากเจ้าหน้าที่ทำการสุ่มตรวจปัสสาวะบ่อยครั้ง มักจะถูกกล่าวหาจากผู้ประกอบการว่าเจ้าหน้าที่กลั่นแกล้ง ส่วนในเรื่องการตรวจอาวุธนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ไม่สามารถจัดการได้อย่างจริงจังเพราะกำลังพลน้อย ไม่เพียงพอที่จะส่งไปประจำอยู่บริเวณหน้าสถานบริการได้ทุกครั้ง

2.4 การปฏิบัติงานภายใต้งบประมาณที่จำกัด สถานีตำรวจในเขตนครบาลมีงบประมาณในการออกตรวจไม่เพียงพอ ประกอบกับบุคลากรที่มีจำนวนน้อย ทำให้นำไปสู่การบริหารจัดการการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่ไม่สมบูรณ์

3. ปัญหาด้านการใช้อิทธิพลและผลประโยชน์ของสถานบริการ สถานบริการระดับสูงจะมีประเด็นการใช้อิทธิพลเข้ามาเกี่ยวข้องมาก ทำให้การปฏิบัติงานหรือการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่เป็นไปด้วยความยากลำบาก ผู้ปฏิบัติที่เป็นเจ้าหน้าที่ชั้นผู้น้อย ไม่ต้องการเข้าไปยุ่งเกี่ยวเพราะอาจส่งผลกระทบต่อหน้าที่การงานได้ จึงใช้วิธีการเลี่ยงปัญหา ไม่เข้าไปตรวจสอบหรือถ้าได้รับแจ้งจากประชาชน จะรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

4. ปัญหาด้านระบบรักษาความปลอดภัยของสถานบริการ พบว่าไม่ค่อยมีปัญหามากนัก สถานบริการส่วนใหญ่จะมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องความปลอดภัย เนื่องจากสถานบริการจะมีระบบรักษาความปลอดภัยของตนเอง มีการว่าจ้างหน่วยรักษาความปลอดภัยมืออาชีพมาดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่ลูกค้า แม้จะไม่มียกกฎหมายบัญญัติบังคับไว้ให้สถานบริการต้องมีพนักงานรักษาความปลอดภัยก็ตาม

5. การจัดระเบียบโดยแบ่งเขตโซนนิ่ง ผลการวิจัยพบว่า โซนนิ่งที่มีอยู่เดิมเป็นสิ่งที่ต้องนำมาพิจารณาเสียก่อนว่าเหมาะสมที่จะคงอยู่หรือไม่ หากเป็นโซนนิ่งที่เกาเกินไป ไม่มีนักท่องเที่ยว ก็ควรยุบ หรือทำการปรับปรุงดูแลโซนนิ่งที่มีอยู่เดิมให้ดีขึ้น มีประสิทธิภาพ จากนั้นหากเห็นว่าโซนนิ่งที่มีอยู่เดิมแออัดเกินไปหรือเป็นสถานที่ล้าสมัยไปแล้ว มีการขยายตัวของเมืองออกไปมาก มีความจำเป็นต้องเปิดโซนนิ่งเพิ่ม ควรมีการประชุมเพื่อกำหนดเขตโซนนิ่งที่เหมาะสมและไม่เป็นการรบกวนการอยู่อาศัยของประชาชนที่อยู่มาก่อนมีการกำหนดเขตโซนนิ่งใหม่ และต้องเพิ่มอัตราค่าสิ่งของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มากขึ้นเพื่อที่จะดูแล ป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างทั่วถึงเมื่อต้องมีการแบ่งอัตราค่าสิ่งไปดูแลสถานบริการที่อยู่ในเขตโซนนิ่งที่เพิ่มขึ้น และควรกำหนดระยะห่างของสถานบริการให้ตั้งห่างจากวัดและโรงเรียนอย่างชัดเจนก่อนที่จะกำหนดเขตโซนนิ่ง

จากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น แสดงให้เห็นถึงความบกพร่องในด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งเกิดขึ้น เพราะมีการกำหนดขั้นตอนซับซ้อนและไม่ให้ความสนใจต่อการสร้างกลไกขององค์กรมารองรับการปฏิบัติ รวมทั้งไม่สนใจว่านโยบายนั้นมีทฤษฎีสาเหตุและผลรองรับเพียงพอหรือไม่ ปัจจัยสำคัญคือ ผู้นำ หากขาดผู้นำทำงานอย่างต่อเนื่อง นโยบายย่อมไม่สำเร็จ และปัจจัยอีกประการหนึ่งคือ ต้องกำหนดวิธีการทำงานให้ง่าย ไม่ซับซ้อน ยุ่งยาก ซึ่งหากแก้ปัญหานี้ได้ จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับทฤษฎีประโยชน์นิยม (utilitarian) ของเจอรามี เบ็นแธม (Jeremy Bentham) ที่เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์ถูกควบคุมโดยหลักธรรมชาติ 2 ประการคือ ความพอใจ (pleasure) และความเจ็บปวด (pain) ดังนั้น ก่อนที่มนุษย์จะตัดสินใจกระทำการใด มนุษย์จะคำนวณเปรียบเทียบระหว่างความพอใจและความเจ็บปวดทุกขุทธมานั้นเป็นผลจากการกระทำนั้น หากพิจารณาแล้วพบว่าการกระทำนั้น สร้างความพอใจมากกว่าความทุกข์ มนุษย์ก็จะกระทำการสิ่งนั้น แต่ถ้าการกระทำนั้น สร้างความทุกข์ให้มากกว่ามนุษย์ก็จะตัดสินใจที่จะไม่ทำ การกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการก็เช่นเดียวกัน ถ้าผู้กระทำ

ความผิดคิดว่าสิ่งที่ตนจะกระทำนั้น ก่อให้เกิดความพอใจ เช่น ร่ำรวยในพริบตา ซึ่งคุ้มค่าต่อการเสี่ยงที่จะถูกจับ ผู้นั้นก็อาจตัดสินใจที่จะกระทำความผิดดังกล่าว รวมถึงทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม ที่อธิบายว่าอาชญากรรมจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อครบองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ผู้กระทำความผิด/คนร้าย (criminal) เหยื่อหรือเป้าหมาย (victims / target) และโอกาส (opportunity) ซึ่งเห็นได้ว่าอาชญากรรมที่เกิดในสถานบริการส่วนใหญ่จะครบองค์ประกอบทั้งสามข้อข้างต้น

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อค้นหาเทคนิคและแนวทางที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการในเขตพื้นที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล

สามารถสรุปเป็นประเด็น ดังต่อไปนี้

1. เทคนิคและแนวทางที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกิดจากสถานบริการ ได้แก่

1.1 การคำประเวณี เจ้าหน้าที่ตำรวจมักใช้วิธีการจู่โจมเข้าตรวจค้น โดยเฉพาะสถานบริการประเภทอาบอบนวด ให้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งพักใบอนุญาตในกรณียินยอมหรือปล่อยให้มีการคำประเวณีในสถานบริการได้ ครึ่งละ 90 วัน เช่นเดียวกับกรณียาเสพติด ให้เจ้าของสถานบริการคอยสอดส่องพฤติกรรมและลักษณะการแต่งตัวของลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ ถ้าสังเกตเห็นว่ามีพฤติกรรมสุ่มเสี่ยงเกี่ยวกับการคำประเวณี ให้รีบดำเนินการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบทันที ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการปรากฏกายในเครื่องแบบเพื่อเป็นการป้องปรามให้ผู้ที่จะกระทำความผิดเกิดความเกรงกลัว ควบคุมสถานบริการมิให้มีการแสดงลามกอนาจาร การปรับเปลี่ยนทัศนคติและค่านิยมของการหารายได้พิเศษด้วยการคำประเวณีให้แก่เด็กวัยรุ่น โดยใช้วิธีการชุมชนสัมพันธ์ ทำการหล่อซื้อจากผู้ที่มีสุ่มเสี่ยงจะกระทำความผิดฐานคำประเวณี จัดสายของเจ้าหน้าที่ โดยสายเจ้าหน้าที่ที่ดีที่สุดคือ พนักงานในสถานบริการ ให้คอยสอดส่องและแจ้งข่าว สังเกตผู้ใช้บริการ ถ้าแสดงให้เห็นชัดเจนว่าจะมาคำประเวณีแต่ยังไม่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น ให้ทำการจับกุมในข้อหา “เตร็ดเตร่”

1.2 การพนัน เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่จะประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อขอความร่วมมือในการแจ้งข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันการพนันในสถานบริการ โดยเฉพาะเจ้าของสถานบริการ ให้ผู้บังคับบัญชาควบคุมดูแลการปฏิบัติ หากพบว่าหน่วยใดใจลอยปล่อยปละละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ที่จะต้องถูกพิจารณาในข้อหาปฏิบัติหน้าที่บกพร่อง และหากเข้าไปเกี่ยวข้อง มีส่วนได้เสีย รับผลประโยชน์ ไม่ว่าทางตรงทางอ้อม จะต้องถูกดำเนินคดีทั้งทางอาญาและวินัยโดยเด็ดขาด ให้ปิดกั้นระงับการใช้และสืบสวนจับกุมการลักลอบเล่นการพนันทางสื่อสังคมออนไลน์ตามกฎหมายเกี่ยวกับความผิดทางคอมพิวเตอร์ กรณีมีการจับกุมและสอบสวนขยายผลทราบถึงผู้ที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ เจ้าของกิจการหรือผู้ที่จัดให้มีการเล่นการพนันในสถานบริการของตน ให้เสนอใช้

มาตรการพักใช้และเพิกถอนใบอนุญาตแก่สถานบริการนั้น ๆ ทำความสัมพันธ์กับพนักงานภายในสถานบริการให้ช่วยเป็นหูเป็นตาแทนเจ้าหน้าที่ โดยมีค่าตอบแทนให้ หรือให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ เท่าที่สามารถทำได้ และเรียกประชุมผู้ประกอบการเพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่

1.3 ยาเสพติด เจ้าหน้าที่ตำรวจจะขอความร่วมมือและประสานข้อมูลกับคณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปรามการค้ายาเสพติด เช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง โดยกำหนดให้มีการระดมกวาดล้างเดือนละ 2 ครั้ง ส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจนอกเครื่องแบบแฝงตัวเข้าไปเพื่อหาข่าว มีการส่งตรวจสารเสพติดของผู้มาใช้บริการรวมถึงพนักงานของสถานบริการด้วย ใช้วิธีการระดมกำลังออกตรวจยาเสพติด โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจของสถานีตำรวจในท้องที่นั้นไม่ควรไปหน่วยงานเดียว ควรจะเรียกหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น หน่วยงานของกระทรวงสาธารณสุข เทศบาล หน่วยงานตำรวจนอกพื้นที่ ตำรวจจากกองบังคับการตำรวจปราบปราม เข้ามาร่วมสนธิกำลังในการตรวจสอบด้วยเพื่อป้องกันการถูกรหาและการใช้อิทธิพล และตั้งชุดจุดเฝ้าระวังนอกเครื่องแบบ มีหน้าที่รักษาความปลอดภัย ตรวจอาชญากรรมทุกประเภท ทำงานร่วมกับสายตรวจในเครื่องแบบ

1.4 การละเมิดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการ ต้องมีการเพิ่มโทษทางปกครองต่อสถานบริการที่กระทำความผิดกฎหมายให้หนักขึ้น และกฎหมายควรลงโทษผู้กระทำความผิดที่ไม่ขออนุญาตเปิดสถานบริการให้รุนแรงกว่าผู้ที่ขออนุญาตถูกต้อง เพราะถือว่าเป็นการจงใจที่จะกระทำความผิดมาตั้งแต่แรก ส่วนการจำหน่ายสุราเกินเวลาและการจำหน่ายสุราโดยไม่มีใบอนุญาต เพื่อป้องกันการเลี่ยงกฎหมาย เจ้าหน้าที่ตำรวจ จะใช้วิธีการออกตรวจสอบตอนต้นปีว่ามีการต่อใบอนุญาตหรือไม่ หากมีการต่อใบอนุญาต เจ้าหน้าที่ตำรวจจะถ่ายเอกสารเก็บไว้เป็นข้อมูลเพื่อป้องกัน ไม่ให้สถานบริการนำมาเป็นข้ออ้างว่าสถานบริการของตนจำหน่ายสุราโดยไม่ได้ออใบอนุญาต ส่วนสถานบริการที่ไม่มีใบอนุญาต จะใช้วิธีออกไปตรวจบ่อย ๆ เท่าที่บรรกวนการคำ ทำให้สถานบริการสูญเสียรายได้ซึ่งนำไปสู่การยอมปฏิบัติตามกฎหมายต่อไป

กรณีที่กระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการจำหน่ายสุราโดยไม่มีใบอนุญาต และมีเพียงแค่โทษปรับ เจ้าหน้าที่ตำรวจจะใช้วิธีการปรับให้มากขึ้น หากผู้ประกอบการยังกระทำความผิดซ้ำหรือไม่หลายจำ จะมีมาตรการยึดของกลางเข้ามาด้วยและจะค่อย ๆ เพิ่มปริมาณของกลางหรือเพิ่มมูลค่าของกลางขึ้นเรื่อย ๆ ส่วนการเปิดสถานบริการโดยไม่มีใบอนุญาต เจ้าหน้าที่ตำรวจจะใช้วิธีการ “จับทุกวัน” เป็นการรบกวนลูกค้าที่มาเที่ยวลูกค้าเกิดความรำลึกไม่ดีกับสถานบริการแห่งนั้น ทำให้ลูกค้าลดน้อยลง สถานบริการก็จะอยู่ไม่ได้ไปโดยปริยาย นอกจากนี้ ยังมีการใช้สื่อให้เป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ติดตามการกระทำความผิดกฎหมายของสถานบริการ โดยอาจจะให้สื่อเข้ามาตรวจสอบเกี่ยวกับสถานบริการที่มีกระทำความผิดกฎหมายบ่อย ๆ ซึ่งต้องอาศัยชาวบ้านช่วยแจ้งไปยังสื่อ

2. เทคนิคและแนวทางที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกิดจากหรือส่งผลกระทบต่อผู้มาใช้บริการ

2.1 การทะเลาะวิวาท ต้องกำหนดจำนวนผู้เข้าใช้บริการเพื่อป้องกันการกระทบกระทั่งที่เกิดจากความแค้น ขอความร่วมมือเกมบังคับจากผู้ประกอบการในการตรวจค้นอาวุธของผู้มาใช้บริการทุกครั้งและสถานบริการจะต้องจัดเจ้าหน้าที่หญิงไว้คอยตรวจค้นตัวผู้ให้บริการที่เป็นหญิงด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจควรมีการตรวจสอบอาวุธทั้งภายนอกและภายในสถานบริการ ตรวจตราพื้นที่โดยรอบที่เห็นว่าเป็นที่สงสัยด้วย จัดเขตปลอดภัย (safety zone) ในพื้นที่ที่ล่อแหลมต่อการเกิดอาชญากรรม โดยในพื้นที่ safety zone จะต้องมิกกล้องวงจรปิด (CCTV) ติดตั้งเป็นจำนวนมาก มีการเรียกประชุมผู้ประกอบการและพนักงานของสถานบริการมาร่วมรับฟังและให้เฝ้าระวังบุคคลบางจำพวกเป็นพิเศษ จัดทำประวัติพนักงานทุกคนของสถานบริการ รวมถึงจัดทำลงเจ้าหน้าที่ตำรวจกระจายลงพื้นที่ในสถานบริการเพื่อให้ผู้ที่กำลังจะก่อเหตุเห็นว่า เจ้าหน้าที่เฝ้าระวังเฝ้าจับตามองอยู่ตลอดเวลา

2.2 ลักทรัพย์ การลักทรัพย์ในสถานบริการนั้น ส่วนใหญ่ผู้กระทำผิดจะเป็นสาวประเภทสอง ดังนั้น จึงควรทำประวัติบุคคลเหล่านี้เก็บไว้ด้วย ขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการให้ติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV) ทั้งข้างในสถานประกอบการและบริเวณโดยรอบของสถานประกอบการรวมถึงลานจอดรถด้วย พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้บริการระมัดระวังทรัพย์สินของตนเอง นอกจากนี้สถานบริการต้องจัดให้มีพนักงานรับรถหรือดูแลรถของลูกค้าให้เพียงพอกับจำนวนผู้มาใช้บริการ เพื่อป้องกันการลักทรัพย์ในบริเวณจุดจอดรถ จัดกำลังสายตรวจออกตรวจบริเวณโดยรอบเพื่อป้องกันการลักทรัพย์นอกสถานบริการ ส่งสายของเจ้าหน้าที่เข้าไปปะปนกับผู้ให้บริการเพื่อช่วยสอดส่องการกระทำผิด ติดสติ๊กเกอร์เตือนภัยไว้ที่จุดล่อแหลม ให้ความรู้กับพนักงานของสถานบริการเกี่ยวกับการสังเกตความผิดปกติต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้กับผู้มาใช้บริการ และเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องนำตัวผู้กระทำผิดมาทำประวัติเก็บไว้ที่สถานีตำรวจ เพราะส่วนมากมักจะเป็นคนเดิมที่กระทำผิด หากมีการแจ้งความก็จะสามารถให้ผู้เสียหายมาชี้ตัวได้

2.3 ยาเสพติด ในเวลาที่สถานบริการใกล้จะปิดให้บริการ เจ้าหน้าที่จะนำรถตำรวจไปจอดด้านหน้าสถานบริการเพื่อเป็นการป้องปราม และในบางครั้งอาจต้องตั้งด่านตรวจค้นยาเสพติดซึ่งรวมไปถึงอาวุธด้วย ในกรณีที่บุคคลนั้นมีพฤติกรรมหรือลักษณะทำทางน่าสงสัยว่าเสพยาเสพติด เช่น สังเกตที่ปลายจมูกของผู้เสพยา ถ้ามีแป้งสีขาวติดอยู่ แสดงว่ามีการเสพยาเค หรือ หากผู้เสพยาเคเคน จะมีน้ำมูกไหล ดูเหมือนคนเป็นหวัด เป็นต้น ให้ทำการจับกุมเบื้องต้น และขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการให้ทำการสุ่มตรวจค้นยาเสพติดในเบื้องต้น

2.4 ความผิดทางเพศ เจ้าหน้าที่ตำรวจจะขอความร่วมมือกับสถานบริการในการประชาสัมพันธ์แก่ผู้มาใช้บริการในเรื่องการแต่งกายล่อแหลม ซึ่งอาจนำมาสู่ตนเองได้

ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการกระทำอาชญากรรม ช่มชู้ ขอความร่วมมือจากพนักงานในสถานบริการช่วยสอดส่องบุคคลที่มีพฤติกรรมที่จะกระทำความผิดทางเพศและรีบแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบโดยเร็ว

3. เทคนิคและแนวทางที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน ได้แก่

3.1 การขับขี่ยานพาหนะในขณะมีนเมา (เมาแล้วขับ) เจ้าหน้าที่ตำรวจจะเข้ามาตรวจการตั้งจุดตรวจ เปิดสัญญาณไฟ และแสดงตนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความผิดเกิดขึ้น ขอความร่วมมือกับผู้ประกอบการและพนักงานของสถานบริการ ให้สังเกตลูกค้าว่ามีลักษณะที่เมานเมาหรือไม่ หากมีลักษณะเมานเมาและลูกค้าเอารถมาเอง สถานประกอบการต้องหาที่จอดรถที่ปลอดภัยให้แก่ลูกค้า และจัดห้องสำหรับลูกค้าได้พักผ่อนให้สร้างเมาก่อนขับรถกลับบ้าน หรือกรณีไม่มีสถานที่จัดให้ลูกค้าพักผ่อนโดยเฉพาะ จะต้องเรียกรถสาธารณะไปส่งลูกค้า

3.2 ส่งเสียงดังรำคาญ ขอความร่วมมือกับผู้ประกอบการให้ปรับปรุงสถานที่ให้เหมาะสม ไม่ให้เสียงจากภายในสามารถเล็ดลอดออกมาสร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนได้ นอกจากนี้ สถานบริการจะต้องมีเบอร์โทรศัพท์ที่ชุมชนบริเวณใกล้เคียงสามารถโทรเข้ามาร้องเรียนเรื่องเสียงดังได้ และต้องสามารถโทรได้ตลอดเวลา ขอความร่วมมือให้สถานบริการประชาสัมพันธ์วิธีการลดการใช้เสียงดังให้แก่ผู้ใช้บริการ เช่น ขอความร่วมมือในการงดใช้เสียง ไม่สตาร์ทเครื่องทิ้งไว้ ไม่บีบแตร หรือส่งเสียงดังเอะอะ เมื่อได้รับการร้องเรียนเรื่องเสียงดัง เจ้าหน้าที่ตำรวจจะออกไปติดตั้งเครื่องตรวจสอบเสียงและให้คู่ความทั้งสองฝ่ายมาร่วมรับรู้ในการตรวจสอบด้วย ใช้วิธีพูดคุยกันและหากเสียงเกินกว่าค่าที่กฎหมายกำหนด เจ้าหน้าที่จะสั่งให้สถานบริการปรับปรุง หากไม่ปรับปรุงตามคำตักเตือนของเจ้าหน้าที่ จะต้องนำมาตรการทางปกครองมาใช้

3.3 ปัญหาคารจากร จ่งกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจมาจัดระเบียบการจราจร ในช่วงที่สถานบริการใกล้เคียงโดยร่วมกับเจ้าของสถานบริการ ให้สถานบริการจัดหาที่จอดรถไว้สำหรับบริการแก่ลูกค้า เพื่อจะได้ไม่จอดรถริมถนนเป็นการกีดขวางการจราจร จัดระเบียบรถแท็กซี่ โดยจัดจุดจอดรถรับ - ส่งผู้โดยสาร และเมื่อพบเจอการทำผิดกฎจราจร เจ้าหน้าที่ต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง จะทำให้ผู้ใช้บริการเกิดการเรียนรู้ว่าบริเวณเหล่านี้ไม่ใช่พื้นที่ที่อนุญาตให้จอดรถ

4. เทคนิคและแนวทางที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการ โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้ใช้บริการ ผู้ประกอบการ พนักงานของสถานบริการ และชุมชน โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจจะขอความร่วมมือกับเจ้าของสถานบริการให้ติดตั้งกล้องวงจรปิดทั้งข้างในและข้างนอกสถานบริการที่สามารถมองเห็นได้อย่างทั่วถึง

เน้นการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มาใช้บริการทราบถึงวิธีการป้องกันตนเองและภัยที่แฝงตัวมากับสถานบริการ หลังเกิดเหตุอาชญากรรม ผู้มาใช้บริการ ผู้ประกอบการรวมถึงพนักงานในสถานบริการจะต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจมีหน้าที่ต้องประชาสัมพันธ์ จัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่จะสามารถช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้อย่างสะดวกรวดเร็วขึ้น เช่น การจดจำลักษณะของคนร้าย วิธีการเก็บพยานหลักฐานในที่ที่เกิดเหตุที่ถูกต้อง ให้สถานบริการจัดทำประวัติของพนักงานทุกคนในสถานบริการ รวมถึงประวัติของรถสาธารณะหรือรถแท็กซี่ที่ประจำรับ-ส่ง ผู้โดยสารในบริเวณนั้นด้วย เพื่อให้ง่ายต่อการติดตามตัวหากมีเหตุร้ายเกิดขึ้น ผู้ประกอบการต้องคอยควบคุม ดูแล สอดส่องพนักงานของตน และบุคคลภายนอกไม่ให้กระทำ หรือมีส่วนร่วมกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดภายในหรือบริเวณสถานประกอบการโดยพิจารณาคัดเลือกบุคลากรที่ไม่มีพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดเข้าเป็นพนักงาน อบรมพนักงานให้มีความเข้าใจในการป้องกันการใช้ยาเสพติด การเรียกประชุมผู้ประกอบการเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจร่วมกันเดือนละ 1 ครั้ง โดยอาจมีการอบรมเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัย และการป้องกันอาชญากรรมให้แก่ผู้ประกอบการ สร้างจิตสำนึกที่ดีให้แก่ผู้ประกอบการ และเจ้าหน้าที่ตำรวจลงพื้นที่เร่งสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ให้เป็นที่ไว้วางใจและนำไปสู่ความร่วมมือของชุมชนในการช่วยกันป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการ มีข้อเสนอแนะของการศึกษา ได้แก่

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย รัฐควรริบเร่งดำเนินการแก้ไขพระราชบัญญัติสถานบริการที่ใช้อยู่ปัจจุบันเสียใหม่ โดยเฉพาะในเรื่องของคำนิยาม ปรากฏในพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถานบริการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 มาตรา 3 และบทลงโทษ มาตรา 26 และ 27 (ENTERTAINMENT PLACE ACT, B.E. 2509 (1966)) ควรมีการจัดโซนนิ่งให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป จัดโครงการสถานบริการสีขาว การจัดระเบียบการขนส่งที่มีประสิทธิภาพป้องกันการเมาแล้วขับและอาชญากรรมอื่น ๆ ที่แฝงตัวมาในการใช้บริการขนส่งสาธารณะยามค่ำคืน นอกจากนี้ ควรมีวิธีการตรวจสอบข้อมูลอาชญากรรมและความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไข หรือออกแบบพื้นที่ของตน รวมไปถึงการบริหารจัดการสถานบริการในแง่ของภาครัฐและเอกชนด้วย เพื่อให้การจัดการอาชญากรรมประสบความสำเร็จ และต้องจำกัดการใช้นโยบายเกี่ยวกับการขายแอลกอฮอล์ เพราะแอลกอฮอล์เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดอาชญากรรมได้ง่าย รวมถึงส่งเสริมให้มีโครงการสถานบริการสีขาว ซึ่งทำขึ้นเพื่อสนับสนุนและแสดงให้เห็นว่า สถานบริการนั้นมีการบริหารจัดการที่ดี

และให้ความร่วมมือในการลดปัญหาสังคม โดยสถานบริการที่ได้รับใบประกาศนียบัตรจะบ่งบอกว่า สถานบริการนั้นมีภาพลักษณ์ที่ดี มีความปลอดภัยจากอาชญากรรม

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติที่จะส่งเสริมให้การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีประสิทธิภาพมากขึ้นต้องมีวิธีสืบค้นข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว โดยให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นผู้ประสานงานให้ โดยอาจทำข้อตกลงกับหน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพิ่มกำลังพล และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการป้องกันและปราบปราม โดยต้องส่งเสริมการพัฒนาตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี โดยเฉพาะการใช้กล้องวงจรปิด นอกจากนี้ต้องจัดอบรมให้ความรู้ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติด้วย

3. ข้อเสนอแนะทั่วไป รัฐควรเข้ามาเข้มงวดตรวจสอบเกี่ยวกับการจัดโปรโมชั่นเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสถานบริการ โดยอาจขอความร่วมมือจากสถานบริการให้เน้นโปรโมชั่นไปในด้านอื่นที่ไม่ใช่แอลกอฮอล์ สถานบริการต้องทำการขอตรวจบัตรประจำตัวของผู้ใช้บริการการอย่างเข้มงวดจะทำให้ผู้ใช้บริการที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเกิดความกังวลที่จะมาเที่ยว หรือการสังเกตของพนักงานว่า บุคคลที่มาใช้บริการนั้นเป็นบุคคลต้องสงสัยหรือมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการทำให้เกิดอาชญากรรมในสถานบริการหรือไม่ วางมาตรฐานร่วมกันให้กับพนักงานของสถานบริการเกี่ยวกับลักษณะผู้มาใช้บริการว่าประเภทใดควรให้เข้ามาใช้บริการได้ และควรมีการฝึกฝนพนักงานของสถานบริการด้านการป้องกันภัยในด้านต่าง ๆ ไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นผู้มีหน้าที่รักษาความปลอดภัยเท่านั้น

References

- Association of Town Centre Management (2012). **Night Time Economy Best Practice Guide 2012**. Retrieved on June 2, 2013., from https://www.atcm.org/about_atcm/purple-flag-files/files/82-NTE_Best_Practice_Guide
- Choksuansap, Y. (2011). **Places of Amusement in Bangkok, 1945-2002 A.D.** (กิจการสถานบันเทิงในกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2488 – 2545). Master's dissertation, Silpakorn University, Nakhon Pathom, Thailand.
- Community Safety Select Committee. (n.d.). **Anti-Social Behaviour in the Night Time Economy**. Retrieved on June 2, 2013., from [https://mycouncil.surreycc.gov.uk/Data/Council/20050125/Agenda/\\$Com%20Saf%20Sel%20GB.doc.pdf](https://mycouncil.surreycc.gov.uk/Data/Council/20050125/Agenda/$Com%20Saf%20Sel%20GB.doc.pdf).
- ENTERTAINMENT PLACE ACT, B.E. 2509 (1966). **ENTERTAINMENT PLACE ACT, B.E. 2509 (พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509)**
- Inborisuth, S and Udjam, A. (n.d). **Knowledge Management (การจัดการความรู้)**. Retrieved on June 2, 2013, from <http://www.oic.go.th/km/oickm.htm>.
- Royal Thai Police. (2007). **Crime Prevention Through Environmental Design (คู่มือการป้องกันอาชญากรรมโดยการออกแบบสภาพแวดล้อม)**. Bangkok: Research and Development Division.
- Tunneekul, P. (2014). **Knowledge Management of the Prevention and Suppression of Crimes relating to Entertainment Spots (การจัดการความรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการ)**. Bangkok: The Thailand Research Fund (TRF).

